

[Karen Højte Jensen]

Som udgangspunkt for denne debat om det socialdemokratiske forslag om en landsdækkende ungdomsgaranti er det vigtigt at fastslå, at der er tradition for – og det finder jeg uhyre positivt – at flere partier samarbejder om at imødegå ungdomsarbejdsløsheden. Intet parti har altså patent på at ville give de unge gode muligheder, og hvem er i øvrigt ikke interesseret i, at vi kan tilbyde alle vore unge en fornuftig og meningsfyldt start på deres voksentilværelse?

Nogle vil placere ansvaret for ungdomsarbejdsløshedens omfang på den siddende regering. På den baggrund finder jeg det rimeligt at skitsere det reelle forhold med en række tal.

Fra 1980 til 1981 steg ungdomsledigheden med 15.000, nemlig fra 55.000 til 70.000 ledige unge i alderen 15–24 år omregnet til fuldtidsledige. Den 1. januar 1982, da vi stadig havde en socialdemokratisk regering, var tallet steget yderligere, nemlig til 73.000. I august i år var antallet af unge ledige 72.800. Der er altså tale om et – om end beskedent – fald, samtidig med at der pr. 1. januar 1983 var 6.470 flere unge end året før. Netto er der altså flere unge i uddannelse og arbejde, end der var under den tidligere regering, en kendsgerning, som vi ikke må glemme i betragtning af, at ungdomsårgangene fra 1985 vil være jævnt faldende til år 2000.

Endnu et par tal kan tjene som dokumentation for regeringens indsats over for de unge. I sommer var der ca. 110.000 uddannelsespladser til rådighed for de unge, der forlod folkeskolen, en stigning på ca. 10.000 i forhold til året før. Cirka 9.000 af disse ekstra pladser er blevet besat, og dermed har regeringen opfyldt sit såkaldte sommerløfte om et uddannelsesstilbud til alle, der ønsker det.

Tilbage er problemet med, at ikke alle får deres primære uddannelsesønske opfyldt, et problem, som vi nu skal søge at få løst. Vi har også geografiske skævheder. Desuden er der de unges, ikke mindst pigernes, traditionsbestemte uddannelsesvalg, modefagsfænomenet og problemerne med i tide at få de enkelte uddannelsesinstitutioner til at foretage de nødvendige omstillinger i takt med, at erhvervslivets behov for arbejdskraft ændrer sig. Det er alt sammen noget, der spiller ind her.

Også uddannelsesinstitutionerne må altså vise sig rede til de fornødne tilpasninger, lige så vel som de unges uddannelsesvalg må forsøges spredt lidt mere, bl.a. via øget vejledning og information om, hvor mange og hvilke tilbud de reelt har.

Et andet aspekt, som nødvendigvis må med, når vi taler om de unges fremtidsmuligheder, er, at den generelle optimisme i erhvervslivet, som regeringen skaber via sin økonomiske politik, selvsagt også kommer de unge til gode i form af et øget antal lære- og praktikpladser og bedre beskæftigelsesudsigter generelt.

Der er bred politisk enighed om først og fremmest at sikre, at alle unge, der ønsker det, får en kompetencegivende uddannelse, samtidig med at arbejdsmarkedet også, når antallet af unge falder, skal kunne tilgodeses med en velkvalificeret arbejdskraft.

Vor holdning er altså at styrke de unges uddannelsesmuligheder. Vi ønsker ikke at foregøgle de unge en fremtid gennem kunstige jobskabelsesordninger og heller ikke via en ungdomsgaranti, som sjældent er en varig vej ud af ledigheden.

I sin fremsættelsestale bruger fru Ritt Bjerregaard udtrykket »troværdig løsning«. Mon socialdemokratiet dybest set finder, at det lyder troværdigt, når der tales om garanti? Jeg kan ikke undlade at minde om, at der i folketingsbeslutningen om ungdomsuddannelserne fra juni 1980 – en beslutning, som mit parti ikke havde del i – netop figurerer begrebet garanti for uddannelsesstilbud, men at virkeligheden viste, at det ikke lykkedes den socialdemokratiske regering at leve op til dette løfte. Det illustrerer vel mere end noget andet, at det er vanskeligt.

Vi kan altså ikke tilslutte os garantibegrebet, men til gengæld er der en lang række af de konkrete forslag, som vi er positive over for. I øvrigt er en lang række initiativer, som det også blev nævnt af undervisningsministeren, allerede iværksat eller befinder sig på tegnebrættet.

Varige løsninger til gavn for de unge opnås dog kun i sammenhæng med, at samfundets økonomiske og beskæftigelsesmæssige problemer generelt løses. Netop disse år stiller store krav til vores evne til omstilling og tilpasning.

Halvgaard (FP):